

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή).

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ενδεικτική πύκνωση (65 λέξεις)

Η αρθρογράφος, αναφερόμενη στην άσκηση πίεσης στον εργασιακό χώρο από ανώτερα στελέχη προς τους εργαζόμενους, επισημαίνει την ανάγκη διερεύνησης των προθέσεων εκδήλωσης τέτοιων φαινομένων και μελέτης της συχνότητάς τους ως καθοριστικών παραγόντων για τη σωστή αξιολόγησή τους. Τονίζει άλλωστε ότι μια επιθετική συμπεριφορά δε συνιστά απαραίτητα εκφοβισμό ή προσπάθεια χειραγώγησης αλλά συχνά πηγάζει από το άγχος των ιθυνόντων να διεκπεραιωθεί άμεσα η όποια εργασία.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η τρίτη με τη δεύτερη παράγραφο συνδέονται μέσω του «επομένως», που δηλώνει συμπέρασμα. Ειδικότερα η αρθρογράφος, στη δεύτερη παράγραφο, υποστηρίζει ότι μια μη συστηματική εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς στον εργασιακό χώρο δεν πρέπει να ταυτίζεται πάντα με τον εκφοβισμό, αφού συχνά πηγάζει από άλλους παράγοντες (άγχος, πίεση, πρόσκαιρη ανασφάλεια). Με βάση αυτό το δεδομένο και μέσω του «επομένως», στην τρίτη παράγραφο οδηγείται στο συμπέρασμα ότι η πιεστική συμπεριφορά ενός εργασιακά ισχυρού προς έναν απλό υπάλληλο, πριν στιγματιστεί με έντονα αρνητικό πρόσημο (εκφοβισμός, χειραγώγηση), θα πρέπει πρώτα να αξιολογείται με σύνεση.

Η τέταρτη παράγραφος συνδέεται με την τρίτη μέσω της φράσης «*Πίσω από αυτές τις συμπεριφορές*» και πιο συγκεκριμένα μέσω της δεικτικής αντωνυμίας «αυτές» συνδυασμένης με το ουσιαστικό «συμπεριφορές». Με αυτές τις δύο λέξεις η αρθρογράφος «δείχνει» την προηγούμενη παράγραφο και παραπέμπει τον αναγνώστη στις πιεστικές-επιθετικές συμπεριφορές για τις οποίες έκανε λόγο εκεί, οι οποίες ως φαινόμενα συχνά δεν αντιστοιχούν, όπως λέει, «σε θύτες “bullying”». Το ζήτημα αυτό το διευκρινίζει στην τέταρτη παράγραφο, όπου εξηγεί ποια είναι τα χαρακτηριστικά στη συμπεριφορά ενός «bully».

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- ερωτηματικό: «Έχει κακές προθέσεις ο συγκεκριμένος άνθρωπος; Μήπως περνάει μια άσχημη ημέρα γεμάτη στρες ή δεν έχει την ωριμότητα να αντιμετωπίσει μια έκτακτη κατάσταση;». Το ερωτηματικό ως σημείο στίξης δείχνει προβληματισμό. Στην προκειμένη περίπτωση ο αρθρογράφος διατυπώνει δύο διαδοχικές ερωτήσεις τις οποίες πρέπει να υποβάλει κάποιος στον εαυτό του στο πλαίσιο της αξιολόγησης μιας πιεστικής-επιθετικής συμπεριφοράς, προκειμένου μέσα από αυτόν τον εσωτερικό προβληματισμό να οδηγηθεί σε έναν ασφαλέστερο χαρακτηρισμό της εν λόγω συμπεριφοράς ως εκφοβιστικής ή μη.
- «bullying»: Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται εδώ επειδή η λέξη *bullying* είναι όρος. Συγκεκριμένα αποδίδει τον εκφοβισμό, την εκδήλωση κακοποιητικής (σωματικής, λεκτικής, ψυχολογικής κ.λπ.) συμπεριφοράς από κάποιον ή κάποιους ισχυρούς σε βάρος ενός ή περισσότερων «αδυνάμων».
- «χαϊδεύουν αφτιά»: Τα εισαγωγικά εδώ χρησιμοποιούνται, για να δηλωθεί ότι η έκφραση *χαϊδεύουν αφτιά* έχει μεταφορική σημασία (συνυποδηλωτική). Ειδικότερα, μέσα στα συγκεκριμένα συμφραζόμενα, με τη φράση αυτή υπονοείται ότι σε έναν επαγγελματικό χώρο κάποιοι υψηλόβαθμοι «*επιδίδονται σε σκληρή εργασία και ασκούν έντονη κριτική με άμεσο τρόπο χωρίς να δείχνουν επιείκεια*» απέναντι στους απλούς υπαλλήλους.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ο κ. Τμηματάρχης είναι ανώτερο στέλεχος του υπουργείου Εσωτερικών και ειδικότερα προϊστάμενος δύο τμημάτων αυτού. Προσδιορίζοντας το προφίλ του οι μαθητές/-τριες αναμένεται να επισημάνουν ότι ο εν λόγω ήρωας:

- δείχνει να απολαμβάνει την επαγγελματική του θέση (νιώθει «παντοδύναμος» χάρη στις αρμοδιότητες που έχει, απολαμβάνει την «ηδονική ζέση» από τον ήλιο που πέφτει πάνω στο έγγραφό του από το παράθυρο),
- είναι εξουσιομανής και εγωκεντρικός (θεωρεί ότι «η πρόνοια του κόσμου τούτου» έχει σκοπό μόνο «να τον διατηρήσει τμηματάρχη στην περιστροφική του καρέκλα» στην οποία, καθισμένος ήδη είκοσι χρόνια, «εξουσιάζει» και προκαλεί τρόμο στους υπαλλήλους του),
- έχει μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του (πιστεύει ότι ακόμα και οι ανώτεροί του, όπως ο υπουργός, εξαρτώνται από αυτόν και αναγκάζονται να τον κολακεύουν),
- είναι φιλήσυχος και λιγομίλητος, με γνώση του αντικειμένου του («κάτοχος της υπηρεσίας»), ικανός να διεκπεραιώνει κάθε εργασία, σοβαρός, συναισθηματικά συγκρατημένος («προσεκτικός και στο χαμόγελο και στο κατσούφιασμά του»),

- γενικά έχει «χτίσει» για τον εαυτό του, «με τέχνη και υπομονή», την εικόνα ενός άψογου υψηλόβαθμου στελέχους, μυστηριώδους, απρόσιτου και επιβλητικού.
- συγχρόνως ωστόσο είναι «πολύ έντιμος» και δεν καταχράζεται την επαγγελματική του δύναμη για το προσωπικό του κέρδος, αλλά αρκείται στον μισθό του.

Οι μαθητές/-τριες καλούνται να φανταστούν τον κ. Τμηματάρχη ως εργοδότη τους και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, είτε αυτά είναι αρνητικά (π.χ. αποστροφή απέναντι σε έναν καταπιεστικό, απρόσωπο, απρόσιτο προϊστάμενο) είτε θετικά (π.χ. επιδοκιμασία ενός εργοδότη που, παρά τον απροσπέλαστο χαρακτήρα του, είναι έντιμος και κάνει σωστά τη δουλειά του). Φυσικά κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.